

Press och information

Europeiska unionens domstol
PRESSMEDDELANDE nr 8/13
Luxemburg den 31 januari 2013

Dom i mål C-12/11
Denise McDonagh mot Ryanair Ltd

Luftrafikföretag är skyldiga att erbjuda service åt passagerare, vilkas flygningar blivit inställda till följd av sådana extraordinära omständigheter som stängningen av luftrummet över Europa efter vulkanen Eyjafjallajökulls utbrott

Unionsrätten föreskriver inte någon tids- eller beloppsmässig begränsning av luftrafikföretagens skyldighet att erbjuda passagerarna service (logi, måltider och förfriskningar)

Luftrafikföretag är enligt unionsrätten¹ skyldiga att vid inställda flygningar erbjuda passagerarna service samt kompensation. **Skyldigheten att erbjuda passagerarna service** innebär att luftrafikföretaget – beroende på väntetidens längd – utan kostnad måste erbjuda förfriskningar, måltider och, i förekommande fall, inkvartering på hotell samt möjlighet att ringa eller skicka fax eller e-postmeddelanden. Ett luftrafikföretag måste uppfylla denna skyldighet även när en flygning har ställts in på grund av extraordinära omständigheter, det vill säga sådana omständigheter som inte skulle ha kunnat undvikas även om alla rimliga åtgärder hade vidtagits. **Skyldigheten att lämna kompensation** gäller däremot inte om luftrafikföretaget kan visa att flygningen ställts in på grund av extraordinära omständigheter.

Luftrummet över flera medlemsstater – däribland över Irland – var stängt under tiden 15-22 april 2010 till följd av de risker som askan från den isländska vulkanens Eyjafjallajökulls utbrott innebar för luftfarten.

Denise McDonagh ingick bland passagerarna på en planerad flygning mellan Faro och Dublin den 17 april 2010. Denna flygning blev inställd på grund av vulkanutbrottet. Flygningarna mellan Irland och Kontinentaleuropa återupptogs den 22 april 2010 och Denise McDonagh kunde återvända till Irland först den 24 april 2010. Ryanair erbjöd inte Denise McDonagh någon service under denna tid. Denise McDonagh ansåg att Ryanair var skyldigt att betala henne ersättning uppgående till drygt 1 130 euro. Detta belopp motsvarade hennes kostnader för måltider, förfriskningar, logi och transporter under tiden 17–24 april 2010.

Denise McDonagh väckte talan mot Ryanair vid Dublin Metropolitan District Court (Irland) som har frågat EU-domstolen huruvida en stängning av luftrummet till följd av ett vulkanutbrott ingår i begreppet "extraordinära omständigheter" och luftrafikföretaget därför är skyldigt att erbjuda passagerarna service, eller om en sådan stängning av luftrummet faller utanför nämnda begrepp och luftrafikföretaget därför är befriat från skyldigheten att erbjuda passagerarna service. För det fall en stängning av luftrummet till följd av ett vulkanutbrott skulle anses ingå i begreppet "extraordinära omständigheter", har EU-domstolen ombetts att ta ställning till huruvida skyldigheten att erbjuda service är tids- eller beloppsmässigt begränsad.

Domstolen slår fast att det inte utöver "extraordinära omständigheter" finns en särskild kategori av "utomordentligt extraordinära omständigheter", vilka skulle medföra att luftrafikföretag var befriade från samtliga skyldigheter enligt förordningen – inbegripet skyldigheten att erbjuda service. Om det ansågs att sådana omständigheter som de som är aktuella i målet – på grund av sin orsak och sin omfattning – inte ingick i begreppet "extraordinära omständigheter", skulle detta medföra att

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 261/2004 av den 11 februari 2004 om fastställande av gemensamma regler om kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning och inställda eller kraftigt försenade flygningar och om upphävande av förordning (EEG) nr 295/91 (EUT L 46, s. 1).

Lufttrafikföretag endast skulle vara skyldiga att erbjuda service enligt förordningen till passagerare som på grund av en inställd flygning befinner sig i en situation som medför mindre olägenheter. Passagerare som befinner sig i en särskilt utsatt situation till följd av att de tvingas stanna flera dagar på flygplatsen, skulle däremot inte ha rätt till skydd. Domstolen finner följaktligen att sådana omständigheter som stängningen av en del av det europeiska luftrummet till följd av vulkanen Eyjafjallajökulls utbrott utgör "extraordinära omständigheter", vilka inte befriar lufttrafikföretagen från deras skyldighet att erbjuda service.

Vidare slår domstolen fast att det inte finns någon tids- eller beloppsmässig begränsning av skyldigheten att erbjuda passagerarna service vid inställda flygningar. Lufttrafikföretaget omfattas därför av samtliga skyldigheter att erbjuda service till passagerarna under hela den tid som de måste vänta på ombokning. Domstolen understryker att service till passagerare är särskilt viktig när det inträffar extraordinära omständigheter som pågår en längre tid. Det är just i de fall då väntetiden på grund av en inställd flygning är särskilt lång som det krävs att passagerarna under hela väntetiden garanteras tillgång till absolut nödvändiga varor och tjänster.

Domstolen konstaterar att skyldigheten att erbjuda passagerarna service får ekonomiska följder för lufttrafikföretagen, men finner att dessa följder inte kan anses vara oproportionerliga i förhållande till målet att tillförsäkra passagerarna ett långtgående skydd. Betydelsen av detta mål kan nämligen rättfärdiga negativa ekonomiska följder för vissa ekonomiska aktörer. Lufttrafikföretagen bör för övrigt, som aktsamma ekonomiska aktörer, budgetera kostnader för att uppfylla sin skyldighet att erbjuda passagerarna service. Lufttrafikföretagen kan dessutom ta ut dessa kostnader på biljettpriset.

Domstolen påpekar dock att när ett lufttrafikföretag inte har uppfyllt sin skyldighet att erbjuda en flygpassagerare service, har passageraren endast rätt att få ersättning för sådana utlägg som visat sig vara nödvändiga, lämpliga och rimliga för att täcka lufttrafikföretagets brister när det gäller att erbjuda honom eller henne service. Det är på den nationella domstolen som det ankommer att bedöma detta.

PÅPEKANDE: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Domen i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Bilder från uppläsningen av domen finns tillgängliga på "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106